

UBOCHI IKPEAZU NDIA

I Timotì 4:1-9; II Timotì 3:1-7.

IHEÒMÙMÙ 414

Nke Ndị okenye

AMAOKWUIBUN’ISI: “Ma Mọ Nsọ nēkwuwa okwu, si, na n’oge ikpe-azu ufodu gēwezuga onwe-ha n’ebe okwukwe-ayi di, nāna nti ndi-mo nēduhie eduhie na ozizi nke ndi-mo ojọ” (I Timotì 4:1).

I. Isi N’Okwukwe Dapụ

1. MmụoNsọ naadqakanị na ụfodu gaesi n’okwukwe wezuga onweha, I Timotì 4:1; I Jon 2: 18, 19.
2. Ozizi niile nke ekwensu na ụgha niile nke ndị iru-abụ ka ndị dápụworo n’okwukwe anyi gaewere dochie eziokwu ahụ, I Timotì 4:1,2; II Timotì 4: 3,4.
3. Iwu niile nke mmadụ ka anaakwagide, ma naewezuga iwu niile nke Chineke, I Timotì 4:3-5; Mak 7:6-8.

II. Ọlụ nke Dị rị Onyeozi

1. Okwu niile nke okwukwe na ezi ozizi bụ ihe aga naeche n’iru ụmụnna mgbe niile, I Timotì 4:6.
2. Ekwusịrị ike banyere mkpa ọ dị bụ nsopụrụ Chineke, I Timotì 4:7-9; Taitos 2:12.

III. Oge Dị Okéegwu

1. Ụdị iheojo nịle dị icheiche bụ ákàrà nke ụbochi ikpeazụ ndị, II Timotì 3:1-4; Matiu 24:37-39; Jenessis 6:5-7.
2. Anaenwe ụdị nke nsopụrụ Chineke, ma naagorari ike ya, II Timotì 3:5-7.

NKOWA DỊ ICHEICHE

“Ma Mọ Nsọ nēkwuwa okwu, si, na n’oge ikpe-azu ufodu gēwezuga onwe-ha n’ebe okwukwe-ayi di, nāna nti ndi-mo nēduhie eduhie na ozizi nke ndi-mo ojọ, site n’iru-abua nke ndi nēkwu okwu-ugha, ndi eji ịgwè oku da ha n’akọ-na-uche nke aka ha.” Otù nime ihe Onyeozi ahụ kwusiri ike maka ya banyere iheiribaamà dị icheiche nke ụbochi ikpeazụ bụ isi n’okwukwe wezuga onwe: ndapụ n’okwukwe, ịgbakütaazụ, ịrapụ ụzo niile nke mgbe ochie ahụ. Ogbọ nke ndị Leodisja bụ ọgbọ ikpeazụ nke Nzuko Kraist n’elu ụwa, ma ihe eji mara ya bụ ịdịnarañara (ajughịoyi ekpoghiọkụ), ọnọdụ nke Chineke kporoasị. Chineke ekwuwo sị, “O gādim nō nma ma i nāju oji ma-qbụ na i nēkpo-ọku.” Ka anyi lezieanya ka anyi wee ghara ịdị ñarañara nimemmụo n’ụbochi ikpeazụ ndị.

Q dị mma ịtụgharịuche banyere ihe Mmụo Nsọ naagwa Nzuko ahụ niile site n’okwu ahụ. Q bụ Mmụo nke Chineke kpaliri Okwu ahụ. Q bụ nka mere Okwu ahụ jiri dị ndụ. Q dị ndụ naalusi kwa ọlụ ike, naadụ kwa rue n’ikewasi mkpuruobi na mmụo, ma nkwo kwo na ụmị -- nke imemmụo na nke anụtarụ.

Mkpuruobi nke Naadi għi Anwuanwu

Ekere mmadụ n’onyinyo na n’oyiyi nke Chineke. Mgbe Chineke kunyere nime mmadụ ume nke ndụ, mmadụ ghoro **mkpuruobi dị ndụ**. O wee ghoro ihe dindu ma n’anụtaru na nimemmụo. Umuanumamnụ niile, nnunu niile, azu niile, na ihe ndị ọzọ niile ekereeke ka emere n’udị dị iche n’ebe mmadụ dị. Mmadụ bụ ihe pürüiche nke Chineke kere, iheekereeke nke nwere **mkpuruobi naadi għi anwuanwu**. Lee ka o si dị ebube! Ma lee otu mmadụ si led ahere nke o nwere iji fee Chineke ḥofufi anya na ịbü onye kwersi ntukwasjobi nye Chineke.

Mmụo naeduhieeduhie na ozizi nke ekwensu pürü ịba nime mmadụ wee naalụ ọlụ n’uzo aghħaqgħo dị icheiche, n’uzo nzuzu dị icheiche, ịrafu, iduhie, na ịdokpupu ya n’akukụ ka o wee tufue nzube nke Chineke bu n’obi banyere qedimma ebighiebi ya. Ma n’ebe ahụ ka ọ nō naabuġħi ihe ọ bula ọzọ karja ogbenye qnuntu, onye ekwensu duhieworo ma rafue kwa, onye dapuworo

n'okwukwe – siworo n'okwukwe wezuga onweya – onye Chineke rapuworo. Chineke ekwuwo na ndị mmuo a naeduhieeduhie gaeduhie ọ bụná ndịaroputara ma ọ bụrụ na ọ gaekwe mee. Ka anyi chesie echiche ike banyere ihe ndịa.

Iheị tuziaka dị Icheiche Eguzobere

Nime Okwu Chineke anyi gürü, “Ma mara nka na oge di oké egwu gābia na mgbe ikpe-azu. N’ihī na madu gābu ndī nāhū nānī onwe-ha n’anya, ndī nāhū ego n’anya, ndī nānya-isi, ndī npako, ndī nkwalu.” Ndī naahụ nānī onweha n’anya! Ọ bụghị ndī naahụ Chineke n’anya, ọ bụghị ndī naahụ ndī gbataobi ha n’anya, ọ bụghị ndī naahụ imamma niile nke nzoputa Chineke n’anya! Legharịa anya n’ụwa dum taa, gini ka ị naahụ? Ezi mmezu nke okwu ndī ahụ niile edere n’Akwukwonsø. Umummadu naenwe okéochichọ, naachọ ọdịmma nke nānī onweha, naenwe anyaukwu, naanyaisi.

Ogbọ nke anyi bi nime ya bụ ogbọ nke naanyiasi. Umummadu naanyaisi ná nchoputa niile nke ihe ọmụmụ Saiens (Science) na ọgan’iru, ya, naanyaisi ná ncheputa ha niile nke ha depūtara díka ụkpuru (theories) ya na nkwadobe niile nke ha naeme banyere iganjèm rue ebe dí anya n’elu, na ịchoputa ụwa ọzọ dí icheiche dí n’ebé dí anya nime eluigwe. Ihe olenoale bụ ihe ọ dí ka amamihe nke mmadu erughi n’ubochị taa, ma site n’otù nsetiaka, Chineke pürü itinye amamihe nke mmadu n’ogbaaghara, díka O mere ndī ahụ naewu uloelu nke Babel.

Onyeozi ahụ kwuru sị, “Òle ebe onye Mara ihe nō? Òle ebe Ode-akwukwō nō? Òle ebe onye oge a, onye ya na ibe ya nājurita ajuju nō, Chineke emegh ka amam-ihe uwa buru ihe nzuzu?” (I Ndi Kɔrint 1:20) Mgbe amamihe nke mmadu gaadaruwori ala, amamihe nke Chineke ya naaga n’iru rue mgbe niile ebighiebi.

Ajọ Mmadu

Okwu Chineke kowara umummadu nke ubochị ikpeazụ ndịa: “Ndi-nābya isi, ndī npako, ndī nkwalu, ndī nēkwenyegh ndī-muru-ha ndī nēnwegh ekele, ndī nādigh ọcha n’obi, ndī ihe madu-ibeha nādigh-atọ uto, ndī nādigh-agba ndu, ndī nēbo ebubo ugha, ndī nādigh-ejije onwe-ha, ndī di ka anu-ọhia, ndī nādigh-ahu ezi ihe n’anya.” Ọ díbeghi mgbe ọ bụla n’akukọ ụwa nke okwu niile ndịa nke edere n’Akwukwonsø mezuworo n’uzo pütara ihé nke zukwara ọkè site nà ndù ndī ajọ mmadu.

Ihe ahụ naejikọ umummadu ka ha wee nwee ike ibikorịta n’otù n’obodo naadaru ala n’ubochị ndī n’uzo pütara ihe. Iheötütù niile nke ejị naeziputa omumeoma adikwaghị n’ebé ha naadị na mbụ; ha naagbada agbada. Cheta, Baibul naakowa na mgbe ikpeazụ “oge di oké egwu” gaabia. Anyi naebi ndù n’ogwugwu nke ubochị ndịa. Oge dí oké egwu nō n’etiti anyi! Umummadu naabụ “ndi nādigh-ejide onwe-ha,” “ndi nādigh-ahu ezi ihe n’anya.” Òlee oge ụwa nyefere onweya n’agụ ihe ọjọ nke anụarụ na nganga nke ibi ndù karịa otù ọ dí n’ubochị taa?

Ọ bụrụ na mmadu nwere n’ezie iheötütù ahụ nke naeziputa omumeoma n’obi ya ọtụtụ mgbe ndī ọzọ naeeli ya. Ọtụtụ mmadu naesoro igweadu n’ime iheojọ, nānī n’ihī na ọ bụ ihe amara nkeoma na ọtụtụ ndī ọzọ so naeme ya. Ma mmadu nwere ike itinye mkpuruobi ya nime ọkualammu nke ekwensu rue ebighiebi site n’isoro igwemmadu naeme iheojọ. Chineke kporo ya asị!

Ndị Naahụ Iheụtọ N’anya

Baibul gwakwara anyi ọtụtụ ihe ọzọ banyere ndī nke ubochị ikpeazụ ndịa: “Ndi nārara madu nye n’aka ndī-iro-ha, ndī-isi-ike, ndī afuliworo elu, ndī nāhū ihe utọ n’anya kama ihu Chineke n’anya.” Òlee ndī ka nka naekwu ihe banyere ha? Onye ọ bụla nke naenwe mmasị n’ihe nke ụwa karị n’ihụ Chineke na Iwu Ya n’anya. Ọ pütaghị ihe ọ bụla ma asị na onye ahụ nō nime otù okpukpe maqbụ na ọ noghi. Ọ bụghị nānī mgbe mmadu bụ onye naekweghi na Chineke dí maqbụ onye naagonarị okwukwe ahụ ka ọ gaemejo Mmụ nke Chineke ma weta kwara onweya ọnụma nke Chineke. Nanị ihe mmadu gaeme bụ inwe iħun’anya kachsị n’ebé iheụtọ nke ụwa dí karịa nke o nwere n’ebé Chineke nō.

Mgbe ụfodụ ọ naeju anyi anya iħu mmadu ndī naagonarị ochichọ Chineke n’ebé ha nō banyere ife Ya ezi ៥fufè, iche èchichè otù kwasiri ijere Onyenweanyi ozi n’igbasa iħe nke Ozioma ahụ; ma kama nka, ha gaachọ ma mee kwa ihe naatọ ha onweha ụtọ.

Chee èchichè nwaoge banyere okwu a: Ị bụ onye naahụ iheụtọ n’anya karị iħu Chineke n’anya Gini ka ị naeme n’Ubochị Onyenweanyi? Ihe ra añaa ka ị naenye n’ihī ọgan’iru nke olu Kraist? Ị

naenye Chineke oge gi na talent gi, naenye site n'ihe onwunwe gi na ike gi? O bürü na o bughị otú a eleghị anya, gi onwegin kwa, bu ákàrà, ihejìbaàmà nke ụbochị ikpeazu ndia, n'ihi na i nwere iñhun'anya n'ebe iheụtọ dí karịa n'ebe Chineke nō.

Okpukpe Omen'ala

Mgbe akowachara ihe banyere ndikom nandinyom nke ụbochị ikpazụ ndị, Akwukwonsó wee tükwasị okwu ndia: "Ndi nēnwe udi nsopuru Chineke, ma ha agowó ike-ya: gi gbakuta kwa ndia azu." Were nwayo lerue okwu ndị a anya. Nyochaa ọnqđu nke imemmụo gi. Okwu ndia sitere n'Akwukwó Nsó nke Chineke.

Otụtụ mmadụ taa nwere ụdị nsopuru Chineke, ma ha nwuruanwụ nime mmuq. ha naaga n'iru n'okpukpe omen'ala ha ma ha enweghi ike – ha naagorari ike nke Chineke ahụ nke naatụte ndu, naeme kwa ka adindu, nke naemeju n'ịnụokụ n'obi, okwukwe, igbaume, na inwe mkpalị makaijere Kraist ozi.

Iñhun'anya mbụ ha, ochichọ mbụ ahụ nke iñhun'anya na amubatara ndikom na ndinyom n'alaeze Chineke, batara nime obi ha site n'inata mgbaghara mmehie, mgbe enwesịri nnwuta dika Chineke chọrọ; ma ubgu a mmuq nduhie ahụ nke sitere n'aka ekwensu egbebatawo wee mebie iñhun'anya, ịnụokụn'obi na okwukwe ahụ nke ha nwereri na mbụ na kwa ozizi niile ahụ nke ha hụrụ n'anya na mbụ. Ugbu a arapụwo ha n'ọnqđu siriike nke ịnqđ naenweghi ike nke Chineke ahụ nke naakpalị Mmuq, ma ha nō naaga n'iru nánị n'omen'ala.

Lezieanya

Chineke naemeso ndikom na ndinyom n'otù n'otù. O naekpughe uche Ya site n'Okwu Ya. Ma o bürü na Okwu Ya adaa ná ntị ahụ nke naadighị anụ ihe ngwangwa, onye ahụ gaaghị onye naemebiiwu n'ije ozi ya nye Chineke; iñhun'anya ya n'ebe Chineke nō naanyuanyu; o naatụfu kwa ịnụokụn'obi ya bayere alaeze Chineke. O bürü na nke ahụ bu ọnqđu gi, i gaamata nke ọma an o dí nqđ ihe naadighị agazi otú o kwesiři. I ghaghị kwa ilezianya dozie ihe ahụ tupu oge aganari gi.

Chineke ekwela ka anyi, n'otù n'otù maqbụ n'òrà, bürü ndị gaadaba n'aka mmuq nke idapụ n'okwukwe ahụ nke bjakwasịworo ndị ahụ naaza nzukọ Kraist n'egbugbereonu -- ndị naakpọ onweha nzukọ Kraist -- n'ubochị ikpeazu ndị a. Ka anyi ghara itụfu ịgbambọ ahụ, ịnụokụn'obi, na ochichọ ahụ nke naenwuenwu n'obi anyi inye ihe niile anyi mwere n'ijeozu Kraist. Ka anyi were ịgbambọ siri ike jeere Ya ozi ma nye kwa Ya oge anyi, talent anyi na ike anyi.

Okwu Chineke bu eziokwu; mgbe anyi gaabanye n'ebighebi ọbụná ndị ahụ naekweghi na ya n'ubochị taa gaachoputa na o bu eziokwu. Otù ubochị madụ dum gaamata na Baibul a bu Akwukwó nke Ndụ ahụ, Akwukwó nke Chineke, Akwukwó ahụ nke gaekpebi ebe mmadụ gaanq ebighiebi. O bu Akwukwó ahụ nke naegosi nwoke na nwanyi o bula ụzọ ijero Eluigwe.

Ka Chineke tutee obi anyi! Ka ayi ghara ikwe mgbe o bula maqlị, ka mmuq nke oge a dí oké egwu nke anyi naebi nime ya nwee ike n'ebe mkpuruobi anyi di nke gaeme ka anyi nwee nlefuruanya ma ghogho ndị naadighị enwe mmetuta n'omume anyi n'ebe Chineke nō.

Oge Anaanara Mmadụ Nkeoma

Taa bu oge kwesiři ka anyi nwee mmetuta n'obi. Taa bu ụbochị nke njikere. Taa bu ụbochị nke nzoputa. Ölee otú o gaadịri gi ma o bürü na taa gaabụ ọgwugwụ nke ụwa nka?

Ugbu a bu oge anaanara mmadụ nkeoma ichọta mgbaghara mmehie n'ebe Chineke nō -- oge nke Chineke gaanabata gi. Okwu ahụ naasị, kwere Ya. Chineke gaanabata gi, enyim onye mmehie, gi onye naeso ụzọ Kraist nke dí ñarañara, onye daghachiriazu, gi onye ozizi nke jürøyi ma nwua kwa anwụ, ma o bürü na i gaechegeharị.

Chineke naakpọ òkù. O bürü na i gaanụ olu Ya, emela ka obi gi sie ike, kama lata ulo n'iñhun'anya nke Chineke ka i wee jikere maka ụbochị ikpeazu ahụ.

AJUJU DÍ ICHEICHE

1. Önye naadö anyi akanánti na agaenwe oké ndapụ site
n'okwukwe n'ogwugwụ oge njid a?
2. Gini ka ndị ahụ rapuru okwukwe naeji edochi ọnqđu eziokwu

ahụ?

3. Gịnị naeme akọnauche nke ndị ahụ naesi n'okwukwe wezuga onweha?
4. Àgaajụ ihe ọ bụla nke Chineke kereeke? Òlee otú agaesı nara ha?
5. Gịnị ka agaajụ?
6. Mejue okwu a: “Nsopuru Chineke bara uru nye ihe nile, . . .”
7. Òlee mgbe oge ahụ dị oké egwu gaabịa?
8. Kpqq aha ihe ịrịbaàmà 19 ahụ nke naegosi oge ahụ dị oké egwu dịka eburuụzọ gwa anyi nime ebe ọgụgụ nke ihe ọmụmụ anyi n'ụbọchị taa.